

અસ્વીકરણ: સ્થાનિક ભાષામાં અનુવાદિત આ ચુકાદા/હુકમનો હેતુ પક્ષકારોને તેમની ભાષામાં જાણકારી ઉપલબ્ધ કરાવવા માત્રનો છે અને તેનો અન્યથા ઉપયોગ થઈ શકશે નહિ. અન્ય તમામ વ્યવહારિક તેમજ સરકારી ઉદ્દેશો માટે મૂળ અંગ્રેજી ચુકાદો/હુકમ જ પ્રમાણિત અને માન્ય રહેશે.

DISCLAIMER: The translated judgement in vernacular language is meant for the restricted use of the litigant to understand it in his/her language and may not be used for any other purpose. For all practical and official purposes, the English version of the judgement shall be authentic and shall hold the field for the purpose of execution and implementation.

=====

કે. એથિરાજાન (મૃતક) તેમના કાનૂની પ્રતિનિધિઓ મારફતે.

વિરુદ્ધ

લક્ષ્મી અને અન્ય.

૨૬ સપ્ટેમ્બર, ૨૦૦૩

[શિવરાજ વી. પાટીલ અને ડી.એમ. ધર્માધિકારી, ન્યાયમૂર્તિઓ]

તમિલનાડુ એસ્ટેટ્સ (એબોલિશન એન્ડ કન્વર્ઝન ઈન્ડુ રાયતવારી) એક્ટ,
૧૯૪૮-કલમો ૫(૨) અને ૧૮(૪)-એક વિધવા માલિકીની મિલકતો
ધરાવતી હતી-અપીલકર્તા-વાદી વિધવાના બહેનનો પુરોહિત પુત્ર હોવાથી
મિલકતોના એક ભાગ પર કબજો રાખવાની મંજૂરી આપવામાં આવી હતી-
વિધવાના મૃત્યુ પછી મિલકતના ભાગલા માટેનો દાવો-પ્રતિવાદી-પ્રતિવાદી
મિલકતો પર વારસાના હકનો દાવો કરીને વિધવાના પતિના ભાઈના પુત્ર હોવાનું

જણાવી દાવોનો વિરોધ કરે છે-અધિનિયમ હેઠળની કાર્યવાહીમાં પક્ષકારોને સંયુક્ત પટ્ટા મંજૂર કરવામાં આવ્યો હતો જે તેમની સંયુક્ત માલિકી અને કબજાને માન્યતા આપે છે-પક્ષકારો વચ્ચેની અગાઉની મુકદ્દમાબાજીમાં ચુકાદાઓ અપીલકર્તા-વાદીને માલિક તરીકે કબજામાં રાખે છે-ટ્રાયલ કોર્ટ અને પ્રથમ અપીલ કોર્ટ, તેથી, અપીલકર્તા-વાદીની તરફેણમાં ભાગલાનો પ્રારંભિક હુકમનામું મંજૂર કરે છે-બીજી અપીલમાં હાઈકોર્ટે દાવો ફગાવી દીધો-ઠરાવવામાં આવ્યું કે, બે ગૌણ અદાલતો અપીલકર્તા-વાદીની તરફેણમાં હુકમનામું મંજૂર કરવામાં સાચી હતી-બીજી અપીલમાં હાઈકોર્ટ નીચેની બે અદાલતોના સમવર્તી તારણોમાં હસ્તક્ષેપ કરવા માટે ન્યાયી ન હતી-અગાઉની મુકદ્દમાબાજીના ચુકાદાઓ અને સંયુક્ત પટ્ટાના આધારે, અપીલકર્તા-વાદીની તરફેણમાં માલિક તરીકે મિલકત પર કબજો ચાલુ રાખવાનો અજેય હક ઊભો થયો હતો-બીજી અપીલ-હાઈકોર્ટની સત્તા.

દિવાની કાર્યરીતિ સંહિતા, ૧૯૦૮-કલમ ૧૧-રેસ જ્યુડિકેટ (પૂર્વ ન્યાય)-સિદ્ધાંત, પુનઃ પુષ્ટિ કરવામાં આવી-ઠરાવવામાં આવ્યું કે, પૂર્વ ન્યાયનો આદેશાત્મક સિદ્ધાંત ત્યારે પણ આકર્ષાય છે જ્યારે અગાઉના દાવામાં મિલકતનો માત્ર એક ભાગ સામેલ હતો જ્યારે પછીના દાવામાં સમગ્ર મિલકત વિષયવસ્તુ હોય.

વિવાદિત મિલકતો એક વિધવા 'જી' ની માલિકીની હતી. અપીલકર્તા-વાદી 'જી' ની બહેનનો પુત્ર હતો અને તેને (તમિલનાડુ) એસ્ટેટ્સ (એબોલિશન એન્ડ કન્વર્ઝન ઈન્ડુસ્ટ્રીયલ્સ) એક્ટ, ૧૯૪૮ અમલમાં આવ્યા પહેલાથી 'જી' ની મિલકતોના એક ભાગ પર કબજો રાખવાની મંજૂરી આપવામાં આવી હતી. 'જી' ના મૃત્યુ પછી, અપીલકર્તા-વાદીએ મિલકતના ભાગલા માટે દાવો દાખલ કર્યો. બીજી તરફ, પ્રતિવાદી-પ્રતિવાદીએ વિધવાના પતિના ભાઈના પુત્ર તરીકે 'જી' સાથેના સંબંધનો દાવો કરીને વારસા દ્વારા મિલકતો પર હક હોવાનો દાવો કર્યો હતો. ટ્રાયલ કોર્ટ અને પ્રથમ અપીલ કોર્ટે બંને પક્ષકારો વચ્ચેની તે જ મિલકતો અંગેની અગાઉની મુકદ્દમાબાજીમાં પસાર થયેલા ચુકાદાઓ પર ભરોસો મૂક્યો હતો જેમાં સિટી સિવિલ કોર્ટ દ્વારા એવું ઠરાવવામાં આવ્યું હતું કે અપીલકર્તા-વાદી માલિક તરીકે મિલકતના સતત કબજામાં રહ્યો હોવાથી, તેણે ૧૨ વર્ષની કાનૂની અવધિ કરતાં વધુ સમય માટે પ્રતિકૂળ કબજામાં રહીને પોતાનો હક પાકો (સિદ્ધ) કર્યો હતો; અને અપીલમાં એવું ઠરાવવામાં આવ્યું હતું કે અપીલકર્તા-વાદી પ્રતિવાદી-પ્રતિવાદીને કથિત લાઈસન્સ કે પરવાનગી આપ્યાના ઘણો સમય પહેલાથી કબજામાં હતો. પક્ષકારો વચ્ચેની અગાઉની મુકદ્દમાબાજીના આ ચુકાદાઓના આધારે અને અધિનિયમની કલમ ૧૮(જ) હેઠળની કાર્યવાહીમાં સેટલમેન્ટ ડિરેક્ટર દ્વારા મંજૂર કરાયેલા સંયુક્ત પટ્ટા સાથે, જેણે અપીલકર્તા-વાદી અને પ્રતિવાદી-પ્રતિવાદીની સંયુક્ત માલિકી અને કબજાને માન્યતા આપી હતી, ટ્રાયલ કોર્ટ અને પ્રથમ અપીલ કોર્ટે અપીલકર્તા-વાદીની તરફેણમાં

મિલકતોના ભાગલાનો પ્રારંભિક હુકમનામું મંજૂર કર્યો હતો.

પ્રતિવાદી-પ્રતિવાદીના કાનૂની પ્રતિનિધિઓ દ્વારા દાખલ કરવામાં આવેલી બીજી અપીલમાં, હાઈકોર્ટે ટ્રાયલ કોર્ટ અને પ્રથમ અપીલ કોર્ટના ચુકાદાઓને ઉલટાવી દીધા અને અપીલકર્તા-વાદી દ્વારા દાખલ કરાયેલા ભાગલાના દાવાને ફગાવી દીધો. આથી વર્તમાન અપીલ.

અપીલકર્તા-વાદી વતી એવી દલીલ કરવામાં આવી હતી કે ૧૯૪૮ ના અધિનિયમ હેઠળની કાર્યવાહીમાં મંજૂર કરાયેલા સંયુક્ત પટ્ટા અને ત્યારબાદ પક્ષકારો વચ્ચેની અગાઉની મુકદ્દમાબાજીના ચુકાદાઓ નિર્ણાયક રીતે મિલકતો પર અપીલકર્તા-વાદીની સહ-માલિકી સ્થાપિત કરે છે; બીજી અપીલમાં હાઈકોર્ટે નીચેની બે અદાલતોના સમવર્તી તારણોમાં હસ્તક્ષેપ કરીને કાયદા અને અધિકારક્ષેત્રની સ્પષ્ટ ભૂલ કરી છે; પક્ષકારો વચ્ચેની અગાઉની મુકદ્દમાબાજીના ચુકાદાઓ પ્રતિવાદી-પ્રતિવાદી વિરુદ્ધ પૂર્વ ન્યાય (રેસ જ્યુડિકેટા) તરીકે લાગુ પડે છે.

પ્રતિવાદી-પ્રતિવાદી વતી એવી દલીલ કરવામાં આવી હતી કે ૧૯૪૮ ના અધિનિયમ હેઠળ સંયુક્ત પટ્ટાની મંજૂરી એ હકના પ્રશ્ન પર નિર્ણાયક નથી અને

તે માત્ર સિવિલ કોર્ટ જ છે જે હકના પ્રશ્ન અને અપીલકર્તા-વાદી દ્વારા સહ-માલિકીના દાવા પર અંતિમ નિર્ણય લઈ શકે છે; ૧૯૪૮ ના અધિનિયમ હેઠળ પટ્ટાની કાર્યવાહી 'એસ્ટેટ્સ' ના નાબૂદીના પરિણામે વાસ્તવિક કબજામાં રહેલા પક્ષકારોના કબજાને માન્યતા આપવા અને જમીન મહેસૂલ વસૂલવાના મર્યાદિત હેતુ માટે છે.

અપીલ મંજૂર કરતાં અદાલતે

ઠરાવ્યું: ૧.૧. બીજી અપીલમાં હાઈકોર્ટ માટે નીચેની બે અદાલતોના સમવર્તી તારણો અને ચુકાદાઓને ઉલટાવવાનું કોઈ વ્યાજબી કારણ નહોતું. બે ગૌણ અદાલતો એ જ પક્ષકારો વચ્ચેના અગાઉના દાવાના ચુકાદાઓ અને સંયુક્ત પટ્ટા પર ભરોસો મૂકીને વાદીની તરફેણમાં હુકમનામું મંજૂર કરવામાં સાચી હતી. [જજ-ડી, ઈ]

૧.૨. દિવાની કાર્યરીતિ સંહિતાની કલમ ૧૧ હેઠળ પૂર્વ ન્યાયનો સિદ્ધાંત ત્યાં લાગુ પડે છે જ્યાં અગાઉના અને પછીના દાવામાં એ જ પક્ષકારો વચ્ચે પ્રત્યક્ષ અને નોંધપાત્ર રીતે સંકળાયેલા મુદ્દાઓ સમાન હોય – ભલે – અગાઉના દાવામાં મિલકતનો માત્ર એક ભાગ સામેલ હતો જ્યારે પછીના દાવામાં સમગ્ર મિલકત

વિષયવસ્તુ હોય. પક્ષકારો વચ્ચે દાવો વાળી મિલકતોના હકનો વિવાદ અગાઉના દાવામાં પ્રત્યક્ષ અને નોંધપાત્ર રીતે સંકળાયેલો મુદ્દો હતો અને પૂર્વ ન્યાયના સિદ્ધાંત પર, વર્તમાન દાવામાં પ્રતિવાદી અથવા તેમના કાનૂની પ્રતિનિધિઓ અપીલકર્તા-અરજદાર અને તેમના કાનૂની પ્રતિનિધિઓ દ્વારા કરવામાં આવેલા સહ-માલિકીના દાવા સામે પ્રશ્ન ઉઠાવતા અટકાયેલા (એસ્ટોપ્ડ) છે. [જજ-સી, ડી, જર-ડી, ઈ]

હોપ પ્લાન્ટેશન્સ લિમિટેડ વિરુદ્ધ તાલુકા લેન્ડ બોર્ડ, પીરમેડ અને અન્ય, [૧૯૯૯] ૫ એસસીસી ૫૯૦, નો સંદર્ભ લેવામાં આવ્યો.

૧.૩. એ સાચું છે કે ૧૯૪૮ ના અધિનિયમ હેઠળની કાર્યવાહીમાં સેટલમેન્ટ સત્તાવાળાઓ દ્વારા મંજૂર કરાયેલ સંયુક્ત પટ્ટા પોતે માલિકી અને ભાગલાના હકનો દાવો કરવા માટે હકનો સ્ત્રોત બની શકે નહીં પરંતુ ટ્રાયલ કોર્ટ અને પ્રથમ અપીલ કોર્ટ દ્વારા જે રીતે જોવામાં આવ્યું છે તેમ, વાદીનો ભાગલા માટેનો દાવો માત્ર સંયુક્ત પટ્ટા પર આધારિત નથી પરંતુ અગાઉના દાવા અને અપીલમાં એ જ પક્ષકારો વચ્ચે આપવામાં આવેલા ચુકાદાઓ પર પણ ભરોસો રાખવામાં આવ્યો છે જેમાં પ્રતિવાદી અને હવે તેમના કાનૂની પ્રતિનિધિઓ દ્વારા કોઈ પણ દખલગીરી વિના વર્તમાન વાદીનો દાવો વાળી મિલકત પર કબજો જાળવી રાખવાનો દાવો તેની વિરુદ્ધ ખાલી કરાવવાના દાવાને નકારી કાઢવાના

હુકમનામા દ્વારા સ્પષ્ટ થયો હતો. અગાઉની મુકદ્દમાબાજીના ચુકાદાના આધારે વર્તમાન વાદીની તરફેણમાં માલિક તરીકે દાવો વાળી મિલકત પર કબજો ચાલુ રાખવાનો અજેય હક ઊભો થયો હતો અને ઉક્ત ચુકાદાએ એ જ પક્ષકારો અને તેમના કાનૂની પ્રતિનિધિઓ વચ્ચે અંતિમતા પ્રાપ્ત કરી છે. [૪૩-જી, એચ, ૪૪-એ, બી]

તમિલનાડુ વગેરે વિરુદ્ધ રામલિંગા સ્વામીગલ મઠ વગેરે, [૧૯૮૫]
સપ્લી. ૧ એસસીઆર ૬૩ અને આર. મણિક્કા નાઈકર વિરુદ્ધ ઈ.
એલુમલાઈ નાઈકર, [૧૯૮૫] ૪ એસસીસી ૧૫૬, નો સંદર્ભ
લેવામાં આવ્યો.

દિવાની અપીલ અધિકારક્ષેત્ર: દિવાની અપીલ નં. ૮૭૨૦/૧૯૮૭

એસ.એ. નં. ૬૪૯/૧૯૮૭ માં મદ્રાસ હાઈકોર્ટના ૧૧/૦૭/૧૯૮૬ ના રોજ
ના ચુકાદા અને આદેશ પરથી.

અપીલકર્તા વતી કે. રામ કુમાર અને બી. શ્રીધર.

પ્રતિવાદીઓ વતી એસ. શિવસુબ્રમણ્યમ, આર. નેદુમારન અને બેનો બેનુગર તેમની સાથે.

અદાલતનો ચુકાદો ધર્માધિકારી, ન્યાયમૂર્તિ દ્વારા આપવામાં આવ્યો:

સેકન્ડ અપીલ નં. ૬૪૯/૧૯૮૭ માં પસાર કરાયેલા ૧૧/૦૭/૧૯૯૬ ના રોજ ના ચુકાદા દ્વારા, મદ્રાસ હાઈકોર્ટે નીચેની અદાલતોના ચુકાદાઓમાં નોંધાયેલા સમવર્તી તારણોને ઉલટાવી દીધા છે અને મૃતક વાદી, કે. એથિરાજાન [હવે આ અપીલમાં તેમના કાનૂની પ્રતિનિધિઓ તરીકે અપીલકર્તાઓ દ્વારા પ્રતિનિધિત્વ કરવામાં આવે છે] દ્વારા દાવો વાળી મિલકત જેમાં એક ઘર અને તેને અડીને આવેલી જમીનનો સમાવેશ થાય છે જેને ટી.એસ. નં. ૫૭૧/૨ વિસ્તાર ૩.૦૫૩૬ ગ્રાઉન્ડ્સ, ગામ – આયનાવરમ, તાલુક – મદ્રાસ વિસ્તૃત વિસ્તાર, જિલ્લો – મદ્રાસ [તમિલનાડુ] તરીકે વર્ણવવામાં આવી છે, તેના ભાગલા માટે દાખલ કરાયેલા દાવાને ફગાવી દીધો છે.

પક્ષકારો વચ્ચે એ બાબતે કોઈ વિવાદ નથી કે દાવા વાળી મિલકતો વિધવા ગંગમ્માની માલિકીની હતી. મૃતક કે. એથિરાજાન (મૂળ વાદી) ગંગમ્માની બહેનનો પુત્ર હતો અને તેને ધ (તમિલનાડુ) એસ્ટેટ્સ (એબોલિશન એન્ડ

કન્વર્ઝન ઇન્ટુ રાયતવારી) એક્ટ, ૧૯૪૮ [ત્યારબાદ ૧૯૪૮ ના અધિનિયમ તરીકે ઓળખાય છે] અમલમાં આવ્યા પહેલાથી દાવો વાળી મિલકતોના એક ભાગ પર કબજો રાખવાની મંજૂરી આપવામાં આવી હતી.

વિધવા ગંગમ્માનું મૃત્યુ વર્ષ ૧૯૩૯ માં થયું હતું. મૃતક – એમ. ગુરુનાથન, મૂળ પ્રતિવાદી (આ અપીલમાં તેમના કાનૂની પ્રતિનિધિઓ તરીકે પ્રતિવાદીઓ દ્વારા પ્રતિનિધિત્વ કરવામાં આવે છે) એ ગંગમ્માના પતિના ભાઈના પુત્ર તરીકે ગંગમ્મા સાથેના સંબંધોનો દાવો કરીને વારસા દ્વારા દાવો વાળી મિલકતો પર હકનો દાવો કર્યો હતો. વારસા દ્વારા દાવો વાળી મિલકતો પર હકનો દાવો કરીને, તેમણે ગંગમ્માના સાવકા ભાઈઓ વિરુદ્ધ ૧૯૪૮ નો ઓ.એસ. નં. ૫૩૦ (જેનો નિર્ણય ૨૭/૦૬/૧૯૪૯ ના રોજ આવ્યો હતો) દાખલ કર્યો હતો, જેમાં બાદમાં દાવો વાળી મિલકત પર ગેરકાયદેસર કબજો હોવાનું વર્ણવવામાં આવ્યું હતું. તેમણે ઉક્ત દાવામાં ગંગમ્માના સાવકા ભાઈઓ વિરુદ્ધ કબજાનો હુકમનામું મેળવ્યો હતો. મૃતક – મૂળ વાદી કે. એથિરાજાન, જે ગંગમ્માની બહેનનો પુત્ર હતો અને મિલકતના ભાગ પર કબજો ધરાવતો હતો, તે ઉક્ત ૧૯૪૮ ના ઓ.એસ. નં. ૫૩૦ દાવામાં પક્ષકાર નહોતો, જેનો હુકમનામું ૨૭/૦૬/૧૯૪૯ ના રોજ કરવામાં આવ્યો હતો.

એ પણ વિવાદિત નથી કે ૧૯૪૮ ના અધિનિયમની કલમ ૧૮(૪) અનુસાર

હાથ ધરવામાં આવેલી કાર્યવાહીમાં, સેટલમેન્ટ ડિરેક્ટરે મૃતક - વાદી કે. એથિરાજાન અને મૃતક - પ્રતિવાદી એમ. ગુરુનાથનની દાવો વાળી મિલકત પર સંયુક્ત માલિકી અને કબજાને માન્યતા આપી હતી અને તેમની તરફેણમાં સંયુક્ત પટ્ટા (આ દાવામાં આંક- એ-૭ તરીકે ચિહ્નિત) મંજૂર કર્યો હતો. પક્ષકારોને સંયુક્ત પટ્ટા આપતા ૧૯૪૮ ના અધિનિયમની કલમ ૫(૨) સાથે વાંચવામાં આવતી કલમ ૧૮(૪) ની જોગવાઈઓ હેઠળ સેટલમેન્ટ ડિરેક્ટરનો આ આદેશ ૨૮/૦૮/૧૯૭૦ ના રોજ પસાર કરવામાં આવ્યો હતો. વિરોધ કરનાર પક્ષકારોને ઉક્ત સંયુક્ત પટ્ટાની મંજૂરીને ૧૯૪૮ ના અધિનિયમ હેઠળના તમામ ઉચ્ચ સત્તાવાળાઓ દ્વારા માન્ય રાખવામાં આવી હતી. ગંગમ્માના સૌથી નજીકના વારસદાર હોવાના નાતે દાવો વાળી મિલકતો પર પોતાના વિશિષ્ટ હકની માન્યતા માટે મૃતક પ્રતિવાદીના દાવાને ૧૯૪૮ ના અધિનિયમ હેઠળના તમામ સંબંધિત સત્તાવાળાઓ દ્વારા ફગાવી દેવામાં આવ્યો હતો. આ સંયુક્ત પટ્ટા (દાવામાં આંક- એ-૭ તરીકે ચિહ્નિત) ના આધારે જ વાદી દ્વારા દાખલ કરાયેલા ભાગલાના દાવાને ટ્રાયલ કોર્ટ તેમજ પ્રથમ અપીલ કોર્ટ દ્વારા મંજૂર કરવામાં આવ્યો હતો.

ટ્રાયલ કોર્ટ અને પ્રથમ અપીલ કોર્ટે વાદીની તરફેણમાં ભાગલાનો હુકમનામું મંજૂર કરતી વખતે, સંયુક્ત પટ્ટા (આંક- એ-૭) પર ભરોસો રાખવા ઉપરાંત, મૃતક વાદી (કે. એથિરાજાન) અને મૃતક પ્રતિવાદી (એમ. ગુરુનાથન) વચ્ચે દાવો

વાળી મિલકતો અંગેની અગાઉની મુકદ્દમાબાજીમાં પસાર થયેલા ચુકાદાઓ પર ભરોસો મૂક્યો હતો. મૃતક પ્રતિવાદી (એમ. ગુરુનાથન) એ મૃતક - કે. એથિરાજાન વિરુદ્ધ ૧૯૭૩ નો ઓરિજિનલ સૂટ નં. ૯૦૦૩ દાખલ કર્યો હતો, જેમાં તેને ખાલી કરાવવા અને રહેણાંક માટે ઉપયોગમાં લેવાતા તેના પરના બાંધકામ સાથે ૩૭' x ૨૦' ના પરિમાણવાળી દાવો વાળી જમીનના એક ભાગનો કબજો સોંપવાની માંગ કરી હતી. મૃતક - કે. એથિરાજાન અગાઉના ઉક્ત દાવામાં પ્રતિવાદી તરીકે અન્ય બાબતોની સાથે એવા આધારો પર તેને ખાલી કરાવવાનો પ્રતિકાર કર્યો હતો કે તે વિવાદિત જમીન અને બાંધકામ પર ગંગમ્માના દત્તક પુત્ર તરીકે કબજો ધરાવે છે અને ૧૯૪૮ ના અધિનિયમ હેઠળ તેની તરફેણમાં પૂર્ણ થયેલી કાર્યવાહીમાં સંચુકત પટ્ટા મંજૂર કરવામાં આવ્યો હતો.

દાવા વાળી મિલકતમાંથી મૃતક - વાદી (કે. એથિરાજાન) ને ખાલી કરાવવાની માંગ કરતો અગાઉનો ૧૯૭૩ નો ઓરિજિનલ સૂટ નં. ૯૦૦૩ મદ્રાસની સિટી સિવિલ કોર્ટના ૧૨ માં આસિસ્ટન્ટ જજના કોર્ટ દ્વારા ૦૬/૧૦/૧૯૭૬ ના રોજ ના ચુકાદાથી ફગાવી દેવામાં આવ્યો હતો, જેની એક નકલ વર્તમાન દાવામાં ટ્રાયલ કોર્ટની કાર્યવાહીમાં પ્રસ્તુત કરવામાં આવી છે અને આંક- એ-૨૨ તરીકે ચિહ્નિત કરવામાં આવી છે. ઉક્ત દાવામાં ટ્રાયલ કોર્ટે ઠરાવ્યું હતું કે મૃતક - કે. એથિરાજાન માત્ર મૃતક - એમ. ગુરુનાથનના લાયસન્સધારક તરીકે દાવો વાળી

મિલકત પર કબજો ધરાવે છે તેમ માની શકાય નહીં. તેના દ્વારા ફાઇલ કરાયેલા કબજાના વિવિધ દસ્તાવેજો અને ૧૯૪૮ ના અધિનિયમ હેઠળના સત્તાવાળાઓ દ્વારા મંજૂર કરાયેલા સંયુક્ત પટ્ટા દ્વારા સાબિત થયા મુજબ તે ૧૯૪૦ થી માલિક તરીકે દાવો વાળી મિલકતના કબજામાં હોવાનું ઠરાવવામાં આવ્યું હતું. ટ્રાયલ કોર્ટે એમ પણ ઠરાવ્યું હતું કે મૃતક કે. એથિરાજાન માલિક તરીકે દાવો વાળી મિલકતના સતત કબજામાં રહ્યો હોવાથી તેણે ૧૨ વર્ષની કાનૂની અવધિ કરતાં વધુ સમય માટે પ્રતિકૂળ કબજામાં રહીને પોતાનો હક પાકો કર્યો હતો.

તેના ખાલી કરાવવાના દાવાને નકારી કાઢવાથી નારાજ થઈને, મૃતક – એમ. ગુરુનાને સિટી સિવિલ કોર્ટના પ્રિન્સિપલ જજ સમક્ષ ૧૯૭૭ ની અપીલ સૂટ નં. ૩૮૯ દાખલ કરી હતી. ઉક્ત અપીલ પણ ૨૪/૦૪/૧૯૭૯ ના રોજ ના ચુકાદાથી ફગાવી દેવામાં આવી હતી. ૨૪/૦૪/૧૯૭૯ ના રોજ નક્કી કરાયેલી ૧૯૭૭ ની અપીલ સૂટ નં. ૩૮૯ માં અપીલ કોર્ટના ચુકાદાને વર્તમાન દાવામાં પ્રદર્શિત કરવામાં આવ્યો છે અને આંક – એ – ૨૩ તરીકે ચિહ્નિત કરવામાં આવ્યો છે. અપીલ કોર્ટે તેના ચુકાદા દ્વારા મૃતક – એમ. ગુરુનાથનની એ દલીલને નકારી કાઢી હતી કે મૃતક – કે. એથિરાજાન તેનો લાયસન્સધારક હતો અને ઠરાવ્યું હતું કે કે. એથિરાજાન તેને કથિત લાયસન્સ કે પરવાનગી આપ્યાના ઘણો સમય પહેલાથી કબજામાં હતો. એવું પણ ઠરાવવામાં આવ્યું હતું કે ૧૯૪૮ ના અધિનિયમની કાર્યવાહી હેઠળ મૃતક – કે. એથિરાજાનની તરફેણમાં સંયુક્ત

પટ્ટાની મંજૂરી મૃતક - એમ. ગુરુનાથનના તે કેસને ખોટો સાબિત કરે છે જેમાં તેણે દાવો વાળી મિલકત પર રહેવા માટે ઝૂંપડું બનાવવા માટે કોઈ રજા કે લાયસન્સ આપ્યું હોવાનું જણાવ્યું હતું. ૧૯૪૮ ના અધિનિયમ હેઠળની કાર્યવાહીમાં વિરોધ કરનાર પક્ષકારોને સંયુક્ત પટ્ટાની મંજૂરી પરથી ઉદ્ભવતા અન્ય મુદ્દાઓ પર મૃતક - કે. એથિરાજાનની તરફેણમાં તારણોને ધ્યાનમાં રાખીને અપીલ કોર્ટે કે. એથિરાજાન દ્વારા રજૂ કરાયેલા પ્રતિકૂળ કબજાની દલીલમાં જવું જરૂરી માન્યું નહોતું. જોકે, કે. એથિરાજાન દ્વારા રજૂ કરાયેલા પ્રતિકૂળ કબજાના આધાર પરની દલીલને એ આધારે નકારી કાઢવામાં આવી હતી કે જો તે સંયુક્ત પટ્ટા (આંક- એ-૭) ના આધારે માલિકી અને કબજાનો પોતાનો દાવો આધારિત કરતો હોય, તો સહ-માલિકો વચ્ચે આપસમાં પ્રત્યક્ષ પ્રતિકૂળ કબજાનો પ્રશ્ન જ ઊભો થઈ શકે નહીં. મૃતક એમ. ગુરુનાથન દ્વારા મૃતક - કે. એથિરાજાન વિરુદ્ધ શરૂ કરાયેલી મુકદ્દમાબાજી, જેમાં બાદમાં દાવો વાળી મિલકતના કબજામાં રહેવાના હક અને શીર્ષકને પડકારવામાં આવ્યો હતો, તે ૧૯૭૭ ની અપીલ સૂટ નં. ૩૮૯ માં પસાર કરાયેલા અપીલ કોર્ટના ૨૪/૦૪/૧૯૭૯ ના રોજ ના ચુકાદા સાથે સમાપ્ત થઈ હતી. મૃતક એમ. ગુરુનાથન જેઓ પોતાનો દાવો હારી ગયા હતા તેમણે આ મામલાને હાઈકોર્ટમાં અપીલમાં આગળ વધાર્યો નહોતો.

પક્ષકારો વચ્ચેની અગાઉની મુકદ્દમાબાજીમાં ઓરિજિનલ સૂટ નં. ૯૦૦૩/

૧૯૭૩ ના ૦૬/૧૦/૧૯૭૬ ના રોજ ના ટ્રાયલ કોર્ટના ચુકાદા (આંક- એ-૨૨) અને તે દાવામાં ૨૪/૦૪/૧૯૭૯ ના રોજ ના અપીલ ચુકાદા (આંક- એ-૨૩) સાથે સંયુક્ત પટ્ટા (આંક- એ-૭) ના આધારે જ વર્તમાન દાવામાં ટ્રાયલ કોર્ટ અને પ્રથમ અપીલ કોર્ટે મૃતક વાદી કે. એથિરાજાનની તરફેણમાં દાવો વાળી મિલકતોના ભાગલાનો પ્રારંભિક હુકમનામું મંજૂર કર્યો હતો.

મૃતક એમ. ગુરુનાથનના કાનૂની પ્રતિનિધિઓ દ્વારા દાખલ કરાયેલી ૧૯૮૭ ની સેકન્ડ અપીલ નં. ૬૪૯ માં, હાઈકોર્ટે નીચેની બે અદાલતોના સમવર્તી તારણો અને ચુકાદાઓને ઉલટાવી દીધા છે અને મૃતક કે. એથિરાજાન દ્વારા દાખલ કરાયેલા ભાગલાના દાવાને ફગાવી દીધો છે.

હાઈકોર્ટે ઠરાવ્યું કે સંયુક્ત પટ્ટા (આંક- એ-૭) ને દાવો વાળી મિલકતો પર સંયુક્ત માલિકીનો દાવો કરવાનો આધાર માની શકાય નહીં. તેણે ઠરાવ્યું કે પટ્ટા (આંક- એ-૭) સિવાય, મૃતક - વાદી કે. એથિરાજાન માટે સાબિત કરવું જરૂરી હતું કે તે પ્રશ્નવાળી દાવો વાળી મિલકતનો સહ-માલિક છે. હાઈકોર્ટના મતે પક્ષકારો વચ્ચેની અગાઉની મુકદ્દમાબાજીના ચુકાદાઓના આધારે પણ વાદી ભાગલાના હુકમનામાની માંગ કરવા માટે હકદાર નથી કારણ કે અગાઉની મુકદ્દમાબાજીમાં તેણે પોતાનો કેસ માત્ર પ્રતિકૂળ કબજા પર આધારિત રાખ્યો હતો અને ક્યારેય સહ-માલિકીનો કેસ રજૂ કર્યો નહોતો. હાઈકોર્ટના અભિપ્રાય

મુજબ, પક્ષકારો વચ્ચેના અગાઉના દાવામાં (એટલે કે ૧૯૭૩ ના ઓરિજિનલ સૂટ નં. ૯૦૦૩ માં) સહ-માલિકીની દલીલ રજૂ કરવામાં આવી ન હોવાથી, તે મૃતક કે. એથિરાજાન દ્વારા દાવો વાળી મિલકતોની સંયુક્ત માલિકીના આધારે દાખલ કરાયેલા વર્તમાન ભાગલાના દાવાને અવરોધે છે. આ અપીલમાં પક્ષકારોના વિદ્વાન વકીલો દ્વારા ઉઠાવવામાં આવેલી પરસ્પર વિરોધી દલીલોની પ્રશંસા કરવા માટે અલગથી નોંધવામાં આવેલા બે અલગ-અલગ મુદ્દાઓ પર હાઈકોર્ટની ઉપરોક્ત દલીલોને પુનઃ પ્રસ્તુત કરવી યોગ્ય છે:

"તે પ્રસ્થાપિત કાયદો છે કે કોઈ કાયદા હેઠળના ચુકાદા અથવા આદેશ દ્વારા સહ-માલિકી બનાવી શકાતી નથી. વાદીનું નામ પણ તે રજિસ્ટરમાં ત્યારે જ દાખલ કરવામાં આવ્યું હતું જ્યારે તે મિલકતના એક ભાગ પર કબજો ધરાવતો હોવાનું જણાયું હતું. કબજો ધરાવતી વ્યક્તિ સહ-માલિક હોય તે જરૂરી નથી. નીચેની બંને અદાલતો એ નોંધવામાં નિષ્ફળ રહી કે આંક- એ-૭ માં પણ માલિકીના દાવાનો નિર્ણય લેવામાં આવ્યો ન હતો અને પક્ષકારોને સિવિલ કોર્ટ દ્વારા તેમના વિવાદનો નિકાલ કરવા માટે નિર્દેશ આપવામાં આવ્યો હતો. આંક- એ-૭ સિવાય, ગંગમ્મા હેઠળ કોઈ પણ હકનો દાવો સાબિત કરવા માટે કોઈ પુરાવા નથી, તેમની સહ-માલિકીનો આખો કેસ જતો રહેશે.

.....

અપીલકર્તાના વિદ્વાન વકીલે ૧૯૭૩ ના ઓ.એસ. નં. ૯૦૦૩ સામે દાખલ કરાયેલી અપીલમાં ચુકાદાના ફક્ત ૯ ના નિવેદન તરફ પણ મારું ધ્યાન દોર્યું હતું. તે આંક- એ-૨૩ છે. તે ચુકાદામાં, આપણે જોઈએ છીએ કે વર્તમાન વાદી સમગ્ર ૩-૧/૨ ગ્રાઉન્ડ્સ પર વિશિષ્ટ હક ઈચ્છતો હતો અને તેણે ક્યારેય સ્વીકાર્યું નહોતું કે પ્રથમ પ્રતિવાદી તેની સાથે સહ-માલિક છે. આંક- એ-૨૨ અને એ-૨૩ ના ચુકાદાઓની નોંધ લેવી યોગ્ય છે, આંક- એ-૨૨ એ ૧૯૭૩ ના ઓ.એસ. નં. ૯૦૦૩ નો ચુકાદો છે, જે ખાલી કરાવવાનો દાવો હતો. વાદીએ દાવો કર્યો હતો કે મૃતક પ્રતિવાદીની સરખામણીમાં, તેણે હક પાકો કર્યો છે. તે કેસમાં વાદીએ ક્યારેય એવો આક્ષેપ કર્યો નહોતો કે મૃતક પ્રતિવાદી સહ-માલિક છે. તે પોતાની દલીલમાં સફળ રહ્યો કે તેણે હક પાકો કર્યો છે. જો તે કેસમાં સહ-માલિકીની વર્તમાન દલીલ રજૂ કરવામાં આવી હોત, તો પરિણામ અલગ આવી શક્યું હોત. મારા મતે, સહ-માલિકીની દલીલ જે આંક- એ-૨૨ અને એ-૨૩ દ્વારા પુરાવા મળેલ અગાઉના દાવાઓમાં રજૂ કરવામાં આવી નથી, તે વર્તમાન દાવા માટે અવરોધરૂપ છે. હું ઠરાવું છું કે વાદી સહ-માલિકી અને પ્લેઈન્ટ આઈટમમાં ભાગલા મેળવવાનો પોતાનો હક

સાબિત કરવામાં ખરાબ રીતે નિષ્ફળ ગયો છે. નીચેની અદાલતો દાવામાં સંકળાયેલા કાનૂની મુદ્દાને યોગ્ય રીતે સમજી શકી નથી અને તેમણે પ્રારંભિક હુકમનામું પસાર કરવામાં ગંભીર ગેરકાયદેસરતા આચરી છે."

(વિશેષ ધ્યાન દોરવા માટે ભાર મૂકવામાં આવ્યો છે)

આ અપીલમાં મૃતક કે. એથિરાજાનના કાનૂની પ્રતિનિધિઓ વતી હાજર રહેલા વિદ્વાન વકીલ દલીલ કરે છે કે ૧૯૪૮ ના અધિનિયમ હેઠળની કાર્યવાહીમાં મંજૂર કરાયેલા સંયુક્ત પટ્ટા (આંક- એ-૭) અને ત્યારબાદ પક્ષકારો વચ્ચેની અગાઉની મુકદ્દમાબાજીના ચુકાદાઓ (આંક- એ-૨૨ અને એ-૨૩) નિર્ણાયક રીતે વાદી - કે. એથિરાજાનની દાવો વાળી મિલકતો પર સહ-માલિકી સ્થાપિત કરે છે અને બીજી અપીલમાં હાઈકોર્ટે નીચેની બે અદાલતોના સમવર્તી તારણોમાં હસ્તક્ષેપ કરીને કાયદા અને અધિકારક્ષેત્રની સ્પષ્ટ ભૂલ કરી છે. વધુમાં એવી દલીલ કરવામાં આવી છે કે આંક- એ-૨૨ અને એ-૨૩ દ્વારા પુરાવા મળેલ પક્ષકારો વચ્ચેની અગાઉની મુકદ્દમાબાજીના ચુકાદાઓ પ્રતિવાદી વિરુદ્ધ પૂર્વ ન્યાય (રેસ જ્યુડિકેટ) તરીકે કામ કરે છે. હોપ પ્લાન્ટેશન્સ લિમિટેડ વિરુદ્ધ તાલુકા લેન્ડ બોર્ડ, પીરમેડ અને અન્ય, [૧૯૯૯] ૫ એસસીસી ૫૯૦ ના કેસમાં ફકરા ૨૬ પર ભરોસો મૂકવામાં આવ્યો છે.

જવાબમાં, મૃતક એમ. ગુરુનાથનના કાનૂની પ્રતિનિધિઓ વતી પ્રતિવાદી તરીકે હાજર રહેલા વિદ્વાન વકીલે હાઈકોર્ટના ચુકાદાને સમર્થન આપવા માટે સખત પ્રયાસો કર્યા હતા. એવી દલીલ કરવામાં આવી હતી કે ૧૯૪૮ ના અધિનિયમ હેઠળ સંયુક્ત પટ્ટા (આંક- એ-૭) ની મંજૂરી હકના પ્રશ્ન પર નિર્ણાયક નથી અને તે માત્ર સિવિલ કોર્ટ જ છે જે હકના પ્રશ્ન અને વાદી દ્વારા સહ-માલિકીના દાવા પર અંતિમ નિર્ણય લઈ શકે છે. એવું સબમિટ કરવામાં આવ્યું છે કે ૧૯૪૮ ના અધિનિયમ હેઠળ પટ્ટાની કાર્યવાહી 'એસ્ટેટ્સ' ના નાબૂદીના પરિણામે વાસ્તવિક કબજામાં રહેલા પક્ષકારોના કબજાને માન્યતા આપવા અને જમીન મહેસૂલ વસૂલવાના મર્યાદિત હેતુ માટે છે. આ અદાલતના તમિલનાડુ રાજ્ય વગેરે વિરુદ્ધ રામલિંગા સ્વામીગલ મઠ વગેરે, [૧૯૮૫] સપ્લી. ૧ એસસીઆર ૬૩ અને આર. મણિક્કા નાઈકર વિરુદ્ધ ઈ. એલુમલાઈ નાઈકર, [૧૯૮૫] ૪ એસસીસી ૧૫૬ ના કેસોના નિર્ણયો પર મજબૂત ભરોસો મૂકવામાં આવ્યો છે.

પક્ષકારોના વકીલો દ્વારા કરવામાં આવેલી પરસ્પર વિરોધી દલીલોને ધ્યાનમાં લીધા પછી અને આ કેસના રેકૉર્ડની ચકાસણી કર્યા પછી, અમને જણાય છે કે બીજી અપીલમાં હાઈકોર્ટ માટે નીચેની બે અદાલતોના સમવર્તી તારણો અને ચુકાદાઓને ઉલટાવવાનું કોઈ વ્યાજબી કારણ નહોતું.

રામલિંગા સ્વામીગલ મઠ અને આર. મણિક્કા નાઈકર (ઉપર્યુક્ત) ના કેસોમાં

આ અદાલત દ્વારા બે નિર્ણયોમાં ઠરાવ્યા મુજબ, ૧૯૪૮ ના અધિનિયમ હેઠળ પટ્ટા મંજૂર કરતા સેટલમેન્ટ ઓફિસરોના આદેશો અથવા નિર્ણયો પ્રશ્નવાળી જમીનોના પક્ષકારો વચ્ચેના હકના વિવાદ અંગે નિર્ણાયક નથી અને માત્ર સિવિલ કોર્ટ જ હકના પ્રશ્નનો નિર્ણય કરવા માટે સક્ષમ છે. વર્તમાન કેસમાં, દાવો વાળી મિલકતોના હકનો પ્રશ્ન, ખાસ કરીને મૃતક કે. એથિરાજાન દ્વારા માલિકીના દાવાની દલીલ પર, અગાઉના ૧૯૭૩ ના ઓરિજિનલ સૂટ નં. ૯૦૦૩ અને તેમાંથી ઉદ્ભવતી ૧૯૭૭ ની અપીલ સૂટ નં. ૩૮૯ માં એ જ પક્ષકારો વચ્ચે પ્રત્યક્ષ અને નોંધપાત્ર રીતે ઉદ્ભવ્યો હતો. ઉપરોક્ત અગાઉની મુકદ્દમાબાજીમાં મૃતક એમ. ગુરુનાથને દાવો વાળી મિલકતો પર વિશિષ્ટ હકનો દાવો કરીને મૃતક કે. એથિરાજાનને ખાલી કરાવવાની માંગ કરી હતી. અગાઉના દાવામાં પ્રતિવાદી તરીકે મૃતક કે. એથિરાજાન પ્રતિકૂળ કબજાના આધારે તેમજ સંયુક્ત પટ્ટા (આંક- એ-૭) ની મંજૂરી દ્વારા માન્યતા પ્રાપ્ત પક્ષકારોની કથિત સહ-માલિકી પર એમ બંને આધારો પર તેનો પ્રતિકાર કર્યો હતો.

અમે ૧૯૭૩ ના સિવિલ સૂટ નં. ૯૦૦૩ ના બે ચુકાદાઓ (આંક- એ-૨૨) અને ૨૪/૦૪/૧૯૭૯ ના રોજ ના અપીલ ચુકાદા (આંક- એ-૩૨) ની વિગતોની ચકાસણી કરી છે. અમને જણાય છે કે હાઈકોર્ટે આક્ષેપિત ચુકાદામાં એ અવલોકન કરવામાં સ્પષ્ટપણે ભૂલ કરી છે કે અગાઉના દાવામાં, મૃતક - વાદી (કે. એથિરાજાન) દ્વારા દાવો વાળી મિલકત પર સહ-માલિકીનો દાવો કરવામાં

આવ્યો ન હતો. વધારાના દસ્તાવેજો ધરાવતી પેપર બુકમાં, આંક- એ-૨૨ અને એ-૨૩ ના ચુકાદાઓની નકલો અમારી સમક્ષ મૂકવામાં આવી છે. ટ્રાયલ કોર્ટે મૃતક - પ્રતિવાદી (એમ. ગુરુનાથન) ના દાવાને એ આધારે ફગાવી દીધો હતો કે તેના દ્વારા રજૂ કરાયેલ રજા અને લાયસન્સ આપવાનો કેસ સાબિત થયો ન હતો અને પ્રતિવાદી ૧૯૪૦ થી આગળ કબજામાં હોવાથી તેણે પ્રતિકૂળ કબજા દ્વારા પોતાનો હક પાકો કર્યો છે. અપીલ કોર્ટે પ્રતિવાદી તરીકે એથિરાજાન દ્વારા રજૂ કરાયેલી પ્રતિકૂળ કબજાની દલીલને નકારી કાઢી હતી પરંતુ સંયુક્ત પટ્ટા (તે દાવામાં આંક- બી-૬ તરીકે ચિહ્નિત) પર ભરોસો મૂકીને એવા નિષ્કર્ષ પર આવી હતી કે પક્ષકારો સહ-માલિકો હતા. એવું ઠરાવવામાં આવ્યું હતું કે સહ-માલિકો વચ્ચે, પ્રતિકૂળ કબજાની દલીલ સ્વીકારી શકાય નહીં. ટ્રાયલ કોર્ટે દ્વારા આપવામાં આવેલા મૃતક - કે. એથિરાજાનને ખાલી કરાવવાના દાવાને નકારી કાઢવાના હુકમનામાને અપીલ કોર્ટે એ આધારે માન્ય રાખ્યો હતો કે મૃતક એમ. ગુરુનાથન દ્વારા લાયસન્સ આપવાની દલીલ સાબિત થઈ ન હતી અને પક્ષકારો તેમની તરફેણમાં સંયુક્ત પટ્ટા હેઠળ સહ-માલિકો હતા. પક્ષકારોની સહ-માલિકીના તારણ પર દાવાને નકારી કાઢવાના અપીલ ચુકાદાને કોઈ પણ આગળની અપીલ દ્વારા પડકારવામાં આવ્યો ન હતો. આમ, ઉક્ત ચુકાદાએ અંતિમતા પ્રાપ્ત કરી છે. પ્રતિવાદીઓ વતી હાજર રહેલા વિદ્વાન વકીલ તેમની સબમિશનમાં સાચા છે કે પક્ષકારો વચ્ચે દાવો વાળી મિલકતોના હકનો વિવાદ અગાઉના દાવામાં પ્રત્યક્ષ અને નોંધપાત્ર રીતે સંકળાયેલો મુદ્દો હતો અને પૂર્વ

ન્યાય (રેસ જ્યુડિકેટ) ના સિદ્ધાંત પર, વર્તમાન દાવામાં પ્રતિવાદી – એમ. ગુરુનાથન અથવા તેમના કાનૂની પ્રતિનિધિઓ મૃતક કે. એથિરાજાન અને તેમના કાનૂની પ્રતિનિધિઓ દ્વારા કરવામાં આવેલા સહ-માલિકીના દાવા સામે પ્રશ્ન ઉઠાવતા અટકાયેલા (એસ્ટોપ્ડ) છે. અપીલકર્તા વતી હાજર રહેલા વકીલ દ્વારા ભરોસો મૂકવામાં આવેલા હોપ પ્લાન્ટેશન્સ લિમિટેડ (ઉપર્યુક્ત) ના કેસમાં ફક્ત ૨૬ માં નીચેના અવલોકનો પૂર્વ ન્યાય અને પ્રતિબંધ (એસ્ટોપલ) ના સિદ્ધાંત પર આધારિત તેમની દલીલને સંપૂર્ણ સમર્થન આપે છે:

"૨૬. તે પ્રસ્થાપિત કાયદો છે કે પ્રતિબંધ અને પૂર્વ ન્યાયના સિદ્ધાંતો જાહેર નીતિ અને ન્યાય પર આધારિત છે. પૂર્વ ન્યાય (રેસ જ્યુડિકેટ) ના સિદ્ધાંતને ઘણીવાર પ્રતિબંધના કાયદાની એક શાખા તરીકે ગણવામાં આવે છે જો કે આ બે સિદ્ધાંતો કેટલાક આવશ્યક વિગતોમાં ભિન્ન છે. પૂર્વ ન્યાયનો નિયમ ન્યાયિક નિર્ણયના પક્ષકારોને એ જ પ્રશ્ન પર ફરીથી મુકદ્દમાબાજી કરવાથી અટકાવે છે ભલે તે નિર્ણય સ્પષ્ટપણે ખોટો સાબિત થઈ શકે તેમ હોય. જ્યારે કાર્યવાહીએ અંતિમતા પ્રાપ્ત કરી હોય, ત્યારે પક્ષકારો ચુકાદાથી બંધાયેલા હોય છે અને તેની સામે પ્રશ્ન ઉઠાવતા અટકાયેલા હોય છે. તેઓ એ જ દાવાના કારણ પર ફરીથી મુકદ્દમાબાજી કરી શકતા નથી અને ન તો તેઓ એવા કોઈ મુદ્દા પર

મુકદ્દમાબાજી કરી શકે છે જે અગાઉની મુકદ્દમાબાજીમાં નિર્ણય માટે જરૂરી હતો. આ બે પાસાઓ "દાવાના કારણનો પ્રતિબંધ" (કોઝ ઓફ એક્શન એસ્ટોપલ) અને "મુદ્દાનો પ્રતિબંધ" (ઇશ્યુ એસ્ટોપલ) છે. આ બે શબ્દો કોમન લો મૂળના છે. ફરીથી, એકવાર કોઈ મુદ્દો અંતિમ તરીકે નક્કી થઈ જાય પછી, પક્ષકારો ત્યારબાદ તે જ દાવામાં દલીલો આગળ વધારી શકતા નથી અથવા તે મુદ્દો ખોટો નક્કી થયો હતો તે દર્શાવવા માટે આગળના પુરાવા રજૂ કરી શકતા નથી. તેમનો એકમાત્ર ઉપાય જો ઉપલબ્ધ હોય તો ઉચ્ચ ફોરમનો સંપર્ક કરવાનો છે. પક્ષકારો વચ્ચેના મુદ્દાનો નિર્ણય, ઉપર નોંધ્યા મુજબ, મુદ્દાના પ્રતિબંધને જન્મ આપે છે. તે તે જ દાવાની કોઈ પણ પછીની કાર્યવાહીમાં લાગુ પડે છે જેમાં મુદ્દો નક્કી કરવામાં આવ્યો હતો. તે એ જ પક્ષકારો વચ્ચેના પછીના દાવાઓમાં પણ લાગુ પડે છે જેમાં તે જ મુદ્દો ઉદ્ભવે છે."

પ્રતિવાદીઓ વતી હાજર રહેલા વિદ્વાન વકીલે પૂર્વ ન્યાય અને પ્રતિબંધ પર આધારિત દલીલના જવાબમાં એવી દલીલ કરી હતી કે જો અગાઉના દાવાઓના ચુકાદાઓ (આંક- એ-૨૨ અને એ-૨૩) પક્ષકારો વચ્ચે પૂર્વ ન્યાય તરીકે લાગુ પડતા હોવાનું માની શકાય, તો તે માત્ર દાવો વાળી મિલકતના ૩૭' x ૨૦' ના માપવાળા ભાગ અને તેના પરના બાંધકામના સંબંધમાં જ લાગુ થશે જે

અગાઉના દાવામાં વિવાદની એકમાત્ર વિષયવસ્તુ હતી.

પ્રતિવાદીઓના વિદ્વાન વકીલ દ્વારા જવાબમાં રજૂ કરાયેલી ઉપરોક્ત દલીલ સ્વીકારી શકાય નહીં. અગાઉના દાવામાં, મૃતક - એમ. ગુરુનાથને વર્તમાન દાવામાં સામેલ સમગ્ર મિલકત પર વિશિષ્ટ હકનો દાવો કરીને દાવો વાળી મિલકતના એક ભાગમાંથી મૃતક - કે. એથિરાજાનને ખાલી કરાવવાની માંગ કરી હતી. તે દાવામાં મૃતક - કે. એથિરાજાનનો કેસ પ્રતિકૂળ કબજાનો અને વૈકલ્પિક રીતે સંયુક્ત પટ્ટા (આંક- એ-૭) ના આધારે સહ-માલિકીનો હતો. તે દાવામાં પક્ષકારોની રજૂઆતો (પ્લીડિંગ્સ) ને જોતાં (જેની નકલો અમારી સમક્ષ વધારાની પેપર-બુકમાં મૂકવામાં આવી છે), પ્રતિવાદી દ્વારા રજૂ કરાયેલ એ આધાર કે અગાઉની મુકદ્દમાબાજીમાં, મૃતક એમ. ગુરુનાથન દ્વારા રજૂ કરાયેલ વિશિષ્ટ માલિકીનો દાવો આ દાવામાં સામેલ સમગ્ર મિલકતના માત્ર એક ભાગ પૂરતો મર્યાદિત હતો, તે સ્વીકાર્ય જણાતો નથી. અગાઉના દાવાની રજૂઆતોના આધારે, અમને જણાય છે કે પ્રત્યક્ષ રીતે સંકળાયેલો મુદ્દો મૃતક ગંગમ્મા દ્વારા છોડી દેવાયેલી સમગ્ર મિલકત પર મૃતક - એમ. ગુરુનાથનની વિશિષ્ટ માલિકીનો દાવો હતો, જો કે પ્રતિવાદીને જમીનના એક ચોક્કસ ભાગમાંથી ખાલી કરાવવાની માંગ કરવામાં આવી હતી જેના પર તેણે રહેવા માટે ઝૂંપડું બનાવ્યું હતું. મૃતક કે. એથિરાજાન દ્વારા પ્રતિકૂળ કબજાનો દાવો કરીને અને વૈકલ્પિક રીતે સંયુક્ત પટ્ટા (આંક- એ-૭) ના આધારે સહ-માલિક તરીકે

દાવાનો પ્રતિકાર કરવામાં આવ્યો હતો.

એ સાચું છે કે ૧૯૪૮ ના અધિનિયમ હેઠળની કાર્યવાહીમાં સેટલમેન્ટ સત્તાવાળાઓ દ્વારા મંજૂર કરાયેલ સંયુક્ત પટ્ટા (આંક- એ-૭) પોતે માલિકી અને ભાગલાના હકનો દાવો કરવા માટે હકનો સ્ત્રોત બની શકે નહીં પરંતુ ટ્રાયલ કોર્ટ અને પ્રથમ અપીલ કોર્ટ દ્વારા જે રીતે જોવામાં આવ્યું છે તેમ, વાદીનો ભાગલા માટેનો દાવો માત્ર સંયુક્ત પટ્ટા (આંક- એ-૭) પર આધારિત નથી પરંતુ અગાઉના દાવા અને અપીલમાં એ જ પક્ષકારો વચ્ચે આપવામાં આવેલા ચુકાદાઓ [આંક- એ-૨૨ અને એ-૨૩] પર પણ ભરોસો રાખવામાં આવ્યો છે જેમાં મૃતક એમ. ગુરુનાથન અને હવે તેમના કાનૂની પ્રતિનિધિઓ દ્વારા કોઈ પણ દખલગીરી વિના દાવો વાળી મિલકત પર કબજો જાળવી રાખવાનો વર્તમાન વાદીનો દાવો તેની વિરુદ્ધ ખાલી કરાવવાના દાવાને નકારી કાઢવાના હુકમનામા દ્વારા સ્પષ્ટ થયો હતો. અગાઉની મુકદ્દમાબાજીના ચુકાદાના આધારે વર્તમાન વાદીની તરફેણમાં માલિક તરીકે દાવો વાળી મિલકત પર કબજો ચાલુ રાખવાનો અજેય હક ઊભો થયો હતો અને ઉક્ત ચુકાદાએ એ જ પક્ષકારો અને તેમના કાનૂની પ્રતિનિધિઓ વચ્ચે અંતિમતા પ્રાપ્ત કરી છે.

એવી દલીલ કે પૂર્વ ન્યાયનો સિદ્ધાંત લાગુ થઈ શકે નહીં કારણ કે અગાઉના દાવામાં મિલકતનો માત્ર એક ભાગ સામેલ હતો જ્યારે પછીના દાવામાં સમગ્ર

મિલકત વિષયવસ્તુ છે, તે સ્વીકારી શકાય નહીં. દિવાની કાર્યરીતિ સંહિતાની કલમ ૧૧ હેઠળ પૂર્વ ન્યાયનો સિદ્ધાંત ત્યાં લાગુ પડે છે જ્યાં અગાઉના અને પછીના દાવામાં એ જ પક્ષકારો વચ્ચે પ્રત્યક્ષ અને નોંધપાત્ર રીતે સંકળાયેલા મુદ્દો સમાન હોય – ભલે – અગાઉના દાવામાં મિલકતનો માત્ર એક ભાગ સામેલ હતો જ્યારે પછીના દાવામાં સમગ્ર મિલકત વિષયવસ્તુ હોય.

અમારા સુવિચારેલા અભિપ્રાય મુજબ, તેથી, બે ગૌણ અદાલતો એ જ પક્ષકારો વચ્ચેના અગાઉના દાવાના ચુકાદાઓ અને સંયુક્ત પટ્ટા (આંક- એ-૭) પર ભરોસો મૂકીને વાદીની તરફેણમાં હુકમનામું મંજૂર કરવામાં સાચી હતી. બીજી અપીલમાં હાઈકોર્ટ નીચેની બે અદાલતોના સમવર્તી તારણોમાં હસ્તક્ષેપ કરવા માટે ન્યાયી ન હતી.

પરિણામે, અપીલ મંજૂર કરવામાં આવે છે. બીજી અપીલમાં પસાર કરાયેલા હાઈકોર્ટના ૧૧/૦૭/૧૯૯૬ ના રોજ ના આક્ષેપિત ચુકાદા અને હુકમનામાને બાજુ પર રાખવામાં આવે છે અને નીચેની અદાલતોના ચુકાદાઓને પુનઃ સ્થાપિત કરવામાં આવે છે. સંજોગોને જોતાં, જોકે, અમે પક્ષકારોને આ અપીલમાં પોતાનો ખર્ચ જાતે ભોગવવા માટે છોડીએ છીએ.

એમ. પી.

અપીલ મંજૂર કરી

This judgment has been translated using AI Tool – SUVAS.

=====

અસ્વીકરણ: સ્થાનિક ભાષામાં અનુવાદિત આ ચુકાદા/હુકમનો હેતુ પક્ષકારોને તેમની ભાષામાં જાણકારી ઉપલબ્ધ કરાવવા માત્રનો છે અને તેનો અન્યથા ઉપયોગ થઈ શકશે નહિ. અન્ય તમામ વ્યવહારિક તેમજ સરકારી ઉદ્દેશો માટે મૂળ અંગ્રેજી ચુકાદો/હુકમ જ પ્રમાણિત અને માન્ય રહેશે.

DISCLAIMER: The translated judgement in vernacular language is meant for the restricted use of the litigant to understand it in his/her language and may not be used for any other purpose. For all practical and official purposes, the English version of the judgement shall be authentic and shall hold the field for the purpose of execution and implementation.